

Djeca su bogatstvo za svijet i Crkvu

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Nakon osvrta na razne figure obiteljskog života - majka, otac, djeca, braća i sestre, bake i djedovi – ovaj prvi niz kateheza o obitelji zaključit ću djecom. Učinit ću to u dva navrata: danas ću se zaustaviti na velikom daru koji djeca predstavljaju za svijet - to je istina, ona su veliki dar za čovječanstvo, ali su i silno isključena, jer im se čak ne dopušta ni da se rode - a u narednoj ću govoriti o nekim ranama koje nažalost nanose zlo djetinjstvu. Sjećam se tolike djece s kojom sam se susreo na mom zadnjem putovanju u Aziji: puni života, oduševljenja, a, s druge strane, vidim da u svijetu mnogi od njih žive u nedostojnim uvjetima... Zapravo, prema tome kako se postupa prema djeci, ne samo s moralnoga već i sociološkog gledišta, može se prosuditi je li neko društvo slobodno ili je društvo koje robuje međunarodnim interesima.

U prvom redu, djeca nas podsjećaju da smo svi mi, u prvim godinama života, bili potpuno ovisni o tuđoj skrbi i dobrohotnosti. Ni Sin Božji se nije poštedio toga puta. To je otajstvo koje razmatramo svake godine na Božić. Jaslice su slika koja nam predočava tu stvarnost na najjednostavniji i najizravniji način. Ali je jedna stvar zanimljiva: Bogu nije teško djeci približiti sebe, a djeca, pak, nemaju problema s razumijevanjem Boga. Nije slučajno da u Evanđelju postoje neke vrlo lijepe i snažne Isusove riječi o "malenima". Taj izraz "maleni" označava sve osobe koje ovise o tuđoj pomoći, a napose djecu. Isus, na primjer, kaže: "Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima" (Mt 11,25). I još: "Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih najmanjih jer, kažem vam, anđeli njihovi na nebu uvijek gledaju lice Oca mojega, koji je na nebesima" (Mt 18,10).

Dakle, djeca su sama po sebi bogatstvo za svijet i Crkvu, jer nas stalno podsjećaju na nužni uvjet za ulazak u kraljevstvo Božje, a taj je da se ne smatramo samodostatnima, nego potrebitima pomoći, ljubavi, praštanja. A svi trebamo pomoć, ljubav i opraštanje!

Djeca nam dozivaju u svijest još nešto; podsjećaju nas da smo uvijek djeca: i kad pojedinac postane odrasla osoba, ili starija osoba, i kad postane roditelj, ako se nalazi na odgovornom položaju, ispod svega toga ostaje identitet djeteta. Svi smo djeca. I to nas uvijek vraća na činjenicu da život nismo sami sebi dali, već smo ga primili. Veliki dar života je prvi dar koji smo primili. Ponekad smo u opasnosti da u svom životu zaboravimo na to, kao da smo mi gospodari naših života, dočim smo naprotiv duboko ovisni. Zapravo, znati da u svakoj životnoj dobi, u svakoj situaciji, u svakom društvenom položaju, jesmo i ostajemo djeca razlogom je velike radosti. To je glavna poruka koju nam daju djeca, i to samom svojom prisutnošću: sama njihova prisutnost podsjeća nas da smo svi mi djeca i da je svaki od nas dijete.

Ali postoje mnogi darovi, mnoga bogatstva koja djeca donose svijetu. Podsjetit ću samo na neke od njih.

Ona donose svoj način gledanja na stvarnost, sa čistim pogledom punim pouzdanja. Dijete ima spontano povjerenje u tatu i mamu; a ima također spontano povjerenje u Boga, u Isusa, u Djevicu Mariju. Istodobno, njegovo unutarne oko je čisto, još nije zatrovano zlobom, dvoličnostima, životnim "naslagama" koje otvrdnjuju čovjekovo srca. Znamo da i djeca imaju istočni grijeh, da imaju svoje sebičnosti, ali čuvaju jednu čistoću i jednostavnost duha. Djeca nisu diplomati: kažu ono što osjećaju, kažu ono što vide, izravno. I mnogo puta dovode roditelje u neugodnu situaciju, govoreći pred drugima: "To mi se ne sviđa jer je ružno". No, djeca kažu ono što vide, ona nisu dvolična, još uvijek nisu svladala ono umijeće dvoličnosti koje smo mi odrasli nažalost naučili.

Djeca, nadalje, – u svojoj jednostavnosti duha – donose sa sobom mogućnost da daju i primaju nježnost. Nježnost znači imati srce od "mesa" a ne od "kamena", kako kaže Biblija (usp. Ez 36, 26). Nježnost je isto tako poezija: to znači "osjetiti" stvari i događaje, ne tretirati ih kao puke predmete, samo zato da ih se koristi, zato jer nečemu služe.

Djeca imaju sposobnost smijati se i plakati. Neka se od njih, kada ih uzmem da ih zagrlim, smiju; druga kad me vide odjevena u bijelo misle da sam liječnik i da sam im došao dati injekciju, pa zaplaču... ali spontano! Djeca su takva: smiju se i plaču, dvije stvari koje se kod nas odraslih često "blokiraju", nismo više za to sposobni... Toliko je puta naš osmijeh ukočen, usiljen, nešto beživotno, osmijeh u kojem nema života, pa i umjetan smijeh, kao u klauna. Djeca se smiju i plaču spontano. To uvijek ovisi o srcu, a često se naše srce blokira i gubi tu sposobnost za smijeh, plač. Djeca nas, dakle, mogu ponovno naučiti smijati se i plakati. Ali se i mi sami moramo zapitati: smijem li se spontano, sa svježinom, s ljubavlju ili je moj osmijeh usiljen? Plačem li još uvijek što sam izgubio sposobnost plakanja? To su dva vrlo ljudska pitanja kojima nas djeca uče.

Zbog svih tih razloga Isus poziva svoje učenike da "budu kao djeca", jer "takvima pripada Božje kraljevstvo" (usp. Mt 18, 3; Mk 10, 14).

Draga braćo i sestre, djeca donose život, radost, nadu, pa čak i probleme. No, život je takav. Dakako, ona također donose brige a katkad i mnoge probleme; no bolje je društvo s tim brigama i tim problemima, no društvo tužno i sivo, jer je ostalo bez djece! A kad vidimo da je stopa nataliteta nekog društva tek jedan posto, možemo reći da je to društvo tužno, sivo je jer je ostalo bez djece.